

מאורות אל העבר

May 21

החבי"ף (רבי חיים פלאג'י)

איסור על הכאת ילדים; הוראה כי "אין לאדם להשתמש במשרתים שלו בעבודת פרך ובביזיון ובקושי השעבוד, כי אם ברחמנות"; תקנות לאיסור העסקת נערים לפני שהשלימו את חוק לימודיהם הבסיסיים ותקנות שאסרו על עישון מחשש להתמכרות (!); שמונים וארבעה ספרים בכל מקצועות התורה ופעילות ציבורית ענפה בעירו ובכל רחבי העולם היהודי. כל אלו היו מקצת מפעולותיו של רבי חיים פלאג'י, שנולד בשנת 1787 ונודע כמנהיגה של יהדות איזמיר ושל יהדות טורקיה כולה במהלך המחצית הראשונה של המאה התשע עשרה. בתפקידו כאב בית הדין וכ"חכם באשי" של איזמיר, פעל רבות להקמת מוסדות רווחה, חינוך וחסד, ובצמצום פערים חברתיים גם בשעה שהדבר לא נשא חן בעיני עשירי הקהילה. במקביל, כתב וחדש בכל מקצועות התורה והשיב תשובות בהלכה ליהודים ולרבנים מכל קצווי עולם, שחלקן קובצו בספרו "כף החיים". בשעת עלילת דמשק, הפעיל את כל השפעתו הציבורית וגייס את משה מונטפיורי ומנהיגים אחרים, שהביאו לביטול הגזירה. בי"ז בשבט תרכ"ח (10.2.1868) נפטר ונקבר באיזמיר בהלוויה ממלכתית שבה השתתפו רבים מנציגי השלטון.